

Silvestre Vilaplana
LA MÈDIUM

ESPURNA
bromera

Premi de la Crítica «Serra d'Or» Juvenil 2017

Ho va saber. Simplement així. Va aixecar els ulls i va observar el seu pare mentre estava parlant amb la mare, i va estar segura que passaria.

–El papà morirà –digué.

La conversa va quedar tallada. Tots dos la van mirar sorpresos i es van acostar on ella estava jugant amb la seua joguina preferida, una nina amb uns rínxols tan negres com els seus. La mare li va acaronar els cabells per ocultar que les mans li tremolaven.

–Què dius, petita? –li preguntà forçant una veu dolça.

Ella a penes podia articular paraula. Ja tenia quatre anys i sabia parlar molt bé, tots li ho deien, però en aquell moment no era capaç d'expressar la certesa i el neguit que sentia.

–El papà morirà –repetí finalment amb un fil de veu–, i jo no vull que passe.

El pare se li apropà i l'agafà en braços. Era un home fort i la va aixecar sense esforç. Leiza podia veure la seua pell negra i brillant i l'energia que li desprenia el cos, però malgrat això estava convençuda que era la darrera vegada que son pare la sostenia així.

–No et preocupes, Leiza –li va dir ell besant-la sorollosament a la galta–, no m'ha de passar res. Sóc un home jove i tu i jo tenim moltes coses per a fer junts.

Leiza va negar amb el cap. No podia parlar perquè sabia que, si ho feia, ploraria.

—Ara juga amb la teua nina i estigues tranquil·la —insistí el pare somrient i aclucant-li un ull.

Leiza s'abraçà al coll del pare i no va voler baixar.

—Però què t'ocorre, princesa? —li digué ell amb veu càlida—. Tot està bé. La mamà i jo estarem sempre al teu costat per a ajudar-te a créixer i serem molt feliços junts. Ja ho veuràs.

Leiza el mirà als ulls i negà amb el cap.

—No, papà. Això no passarà.

Ho va dir tan seriosament que per un instant el pare i la mare se la van creure, i van pensar que era molt estranya la seua filla, que de vegades semblava una adulta dins d'un cos petit. I els va passar pel cap aquell dia que va encertar que venia la seua tia abans que hi arribara, i el dia que va trobar l'anell de boda de la mare perdut entre les fustes d'un calaix i el dia que... i van tallar de soca-rel aquells pensaments perquè allò no podia ser i, a més, no els agradava on conduïen aquells records. I el pare i la mare ni tan sols es van mirar perquè sabien què trobarien en la mirada de l'altre.

—Prou! —cridà la mare, deixant que s'escapara amb una veu estrident que denotava preocupació.

Leiza es va espantar i la va mirar. La mare tenia els ulls aigualits i l'observava amb temor.

—Vés a la teua habitació i juga allí —ordenà.

Va costar que la separaren del coll del pare. Després, a la petita cambra on ella dormia, Leiza va comprendre que mai no la creurien i que, en el cas que ho feren,

segurament tampoc no s'hi podria fer res. Plorà una estona perquè ja no tindria mai més un pare que jugara amb ella i que l'estimara, i se sentí molt sola. El fred de l'hivern es filtrava dins de la casa a través de les parets primes i li glaçava les mans i l'ànima.

A la nit, quan els pares dormien i tot semblava oblidat, Leiza va eixir de l'habitació i va entrar a la dels pares. Es va atansar al costat on descansava el seu papà i el va mirar una estona en la penombra, detenint-se en els contorns d'un rostre que aviat no podria veure més. Després li va dipositar un bes càlid al front, com ell li feia abans d'anar-se'n a dormir, i li va acaronar la galta amb tota la tendresa que el seu petit cor de quatre anys era capaç de reunir. Sabia que aquella era l'última carícia que li faria.

Tenia deu anys i les coses eren molt diferents. De la Leiza d'abans només conservava els rínxols foscos i la mirada profunda i seriosa que adreçava a un entorn que trobava cada vegada més hostil.

Havia après a callar i, de tant no dir les coses que sabia, s'havia convertit en una nena silenciosa que jugava poc i no reia. Sobre el seu llit, una vella nina de cabells arrissats li recordava que encara era petita i rebia la poca tendresa que Leiza era capaç d'irradiar.

Ja no vivia el pare. Tal com ella havia advertit una llunyana vesprada d'hivern, va morir l'endemà mateix. La mare gemegà d'impotència i la mirà amb rostre horroritzat quan li donaren la notícia. Potser per això no havia anat al seu costat a abraçar-la i a consolar-la, i Leiza havia hagut de plorar la pèrdua del pare sola en la seua habitació, agafada a la nina que se li assemblava. Des d'aleshores la mirada de la mare sempre estava plena de llàgrimes i de retrets, com si fóra culpa de Leiza que el cos del seu marit estiguera dins d'un taüt i no poguera tornar mai més a casa amb elles, com si ella l'haguera condemnat en fer la predicció.

Tot havia canviat aquell dia. Leiza recordava que abans ja havia tingut aquells instints extraordinaris, aquells reflexos en el cervell que obrien finestres al que

succeiria després. Però a partir de la mort del pare va ser conscient que era diferent. Potser eren els ulls inquisidors de la mare perseguint-la el que li recordava a cada segon que ella era distinta dels altres, una mirada on l'amor havia desaparegut i havia estat substituït per la por.

Ni tan sols residien al mateix lloc on havia nascut. La mare deia que la gent era dolenta, i per això s'havien mudat i s'havien refugiat en una casa allunyada en un petit poble. Però Leiza sabia que havien canviat de domicili per ella, pels rumors que corrien sobre aquella nena desconcertant que intuïa coses i preveia les morts.

Ara la mare treballava al camp. Feia llargues jornades collint fruita i quan tornava a casa estava tan cansada que a penes parlava. No coneixien ningú en aquell indret i ningú no les coneixia. L'únic contacte amb la gent era l'obligació d'assistir a escola cada dia, una petita escola rural amb nens de diverses edats. Cada matí, abans d'anar-se'n a treballar, la mare li feia la mateixa advertència: «No digues res, a ningú». I Leiza ja sabia a què es referia amb aquell *res*, perquè en aquell mot estava la seua desgràcia.

Tot anava pitjor que abans i sentia que en certa manera era culpa seua. Veia el seu entorn i sabia coses que els altres ignoraven. Contemplava homes i dones vivint una vida normal i era conscient que només ella endevinava les malvestats que el futur immediat els tenia reservats. Sabia quan algun d'aquells somriures estava a punt de transformar-se en llàgrimes o quan aquella abraçada que contemplava era l'última que algú

podia donar. Aprenia de pressa que les vides canviaven en un instant, i sentia pena i impotència. Pena perquè, encara que era molt petita, ja havia descobert que els dies només amaguen la mort. Impotència perquè li estava vedat advertir a ningú del que li passaria.

Aina tenia dos anys més que ella i potser per aquesta diferència d'edat l'havia aollida des del primer dia a l'escola com una germana petita. Ni tan sols semblava molesta pels silencis constants d'aquella nena de color amb accent estranger que tot ho mirava sense dir res. Leiza li va tenir estima de seguida. La seguia com un gosset perquè feia molt de temps que ningú no li demostrava cap afecte i per això l'acompanyava en els seus jocs com una ombra. De vegades, fins i tot, Aina era capaç de fer-la somriure.

No va poder evitar-ho. Va plorar quan ho va veure i, malgrat ser conscient de les amenaces, va trencar totes les promeses fetes a la mare.

—Moriràs —li va dir mentre estaven assegudes en els gronxadors del pati de l'escola. Al seu davant altres nens feien cridòria i jugaven a pilota mentre Leiza, entristida, fixava la vista en els peus. Si posava els ulls en Aina, sentia com l'amiga perdia la vida.

Aina la va mirar sorpresa. Estava acostumada a les escasses paraules de Leiza, però en aquella ocasió no acabava d'entendre què li volia dir.

—Jo ho veig —va insistir Leiza—. No sé per què però ho veig. Tu moriràs aviat, i jo no vull que passe.

Aina era una bona nena, i quan va arribar a casa li ho va explicar a la mare. I la mare va dir que allò eren

bestieses, una broma de mal gust d'aquella xiqueta negra estrangera que no mereixia la seua amiatat.

L'endemà un policia va trucar a sa casa i, mirant a terra, li va dir que ho sentia molt però que havia de donar-li una mala notícia. I la mare d'Aina va cridar abans de perdre els sentits i quan es va despertar no va pronunciar el nom de la seua filla, sinó el de Leiza.

L'adolescent era mort. La recerca s'havia acabat.

Feia dies que Sonya ho sospitava. Les desaparicions de joves tenen un calendari d'esdeveniments que no se sol desviar mai, a penes hi havia tres opcions amb petites variacions. El grup majoritari eren els que fugien de casa. En general apareixien en menys d'una setmana, quan entraven en raó o s'acabaven els diners, a tot estirar eren a un centenar de quilòmetres de la llar. Hi havia plors i retrets, promeses i nous projectes familiars. Normalment els joves es reintegraven a la família per no fugir mai més, encara que qui s'escapa de casa mai no torna del tot.

El segon grup afectava aquells joves que eren segrestats. El procediment marcava que s'obria un període de comunicació amb els delinqüents que, si es duia amb professionalitat, feia que el percentatge de recuperacions de víctimes i de detenció dels culpables fóra molt elevat. En aquest punt entrava l'habilitat del negociador i la disponibilitat de recursos econòmics dels pares.

El tercer grup era el més complicat i Sonya incloïa en ell totes les altres opcions perquè, si algú s'esvania per una causa diferent, hi havia moltes possibilitats que el que apareguera no fóra el nen sinó el seu cadàver.

Era un ofici dur, molt dur. Quan Sonya va decidir dedicar-se al departament de policia encarregat de recuperar nens ja sabia que hauria de patir molts fracassos, que hauria de veure molts cossos de joves morts i que hauria de patir moltes frustracions. Però malgrat tot, era una feina que algú havia de fer i, en ocasions, quan les coses anaven bé i era capaç de retornar els desapareguts a les famílies, el sentiment de satisfacció la compensava de cadascun dels desenganys. O potser no, potser només es deia això per consolar-se, perquè ningú no es recupera quan veu un nen mort.

Aquell no era un bon dia. Feia tres llargues jornades que analitzaven metre a metre el bosc que es trobava a un parell de quilòmetres de la casa del desaparegut. Les circumstàncies no permetien preveure res de bo. S'havia esfumat feia nou dies, el jove no era conflictiu, no prenia drogues ni anava amb males companyies, no tenia cap núvia que l'arrossegara a escapar, a casa hi havia bones relacions amb els pares i no s'havia emportat roba ni cap pertinença més que el que duia posat.

Sonya havia venut una mica de fum als pares durant les primeres vint-i-quatre hores. Hi havia la possibilitat d'un accident que el tinguera immobilitzat, però al tercer dia el desenllaç era previsible. Ni Sonya ni ningú del seu equip no ho deien, però ja no buscaven un jove desaparegut. Buscaven un cadàver.

El trobaren en un pou vell. Encara caldria indagar si havia parat en aquell lloc per accident o si hi havia estat llançat per algú. Aquella era la segona part de la investigació, un treball ple d'anàlisis i de dades forenses.

Però el més important estava resolt, havien trobat el desaparegut i no hi havia solució.

Sonya sabia que era diferent als seus companys i companyes, i no només físicament, per la cicatriu que li recorria la galta dreta i que a penes encertava a dissimular cada matí amb maquillatge i pentinant-se els cabells cap aquell costat. Sabia que no era una policia amb les idees i les creences habituals del cos. Potser per això era més solitària i, fora de la comissaria, no es relacionava amb els companys.

Quan acabava el dia li agradava prendre una cervesa amb Lena abans d'anar a casa. Es relaxaven parlant del cas o de qualsevol fotesa. En aquells moments no hi havia res més que una mica de companyia, la calidesa d'unes paraules i una mà amiga a què agafar-se quan les coses es posaven difícils. Amb Lena podia parlar amb sinceritat, deixar-se anar o deixar-se consolar si calia. Després, es dirigien a casa juntes i tot semblava millor del que era. Però en dies com aquell res no era fàcil. Un nen havia mort. Sobre el suro de la paret del seu despatx hi hauria un nou rostre, una fotografia que mai no l'abandonaria. I també hi hauria una nova frustració tatuada al cor. Sonya sabia que l'única cosa que la podria traure d'aquell estat de ràbia i d'imptència era una nova recerca, iniciar un altre cas i trobar algun desaparegut.